

Takole živahno je bilo v nedeljo na njivi Natkovi v Pondoru.

Nedelja – čas za fižol

Na kmetijo Natek so povabili ljudi, da si brezplačno naberejo pridelek

Ljubljanska in gorenjska govorica sta se na Natkovi njivi v Pondoru v nedeljo mešali z lokalnimi. Okrog 50 ljudi od vsepovsod se je v zgodnjem popoldnevu razpršilo po njivi, posajeni z nizkim fižolom. Kolikor so nabrali, toliko so lahko zastonj odnesli domov.

Košare, vreče, zabočki, vse to je bilo v nekaj urah polno fižola, ki je zrasel na ekološki kmetiji in ki je bil v osnovi namenjen za trgovinsko prodajo. Toda suša je pokazala zobe in

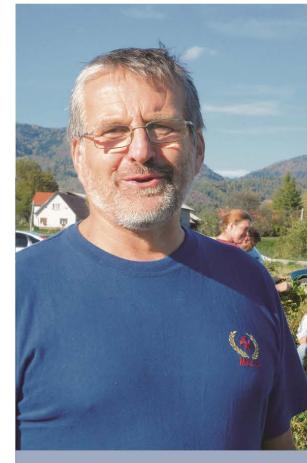
fižol je zrasel kasneje, pa še to neenakomerno in ne najlepši na pogled. Gospodar **Marjan Natek** je kot izkušen kmetovalec na 16 ha veliki kmetiji ugotovil, da v trgovskih središčih, kamor običajno prodaja, pridelek ne bodo hoteli. »Prodajamo zelenjavno in fižol za zrnje, zato vem, kakšni morajo biti prideleki, da jih trgovina vzame – neoporečni, saj jih sicer kupci nočejo.« Pod običajno ceno ga tudi ni mogel prodati, saj pravi, da prodajajo ponekod na pogled lepši fižol iz Italije,

samo za evro. »Za tako ceno ga jaz ne morem, saj je treba plačati ljudi, da ga poberejo, in embalažo, odpeljati ga je treba v Ljubljano ...« Zato je nekaj fižola nabrala družina, nekaj prijatelji. Ponudil ga je tudi Rdečemu križu v občinah Tabor in Prebold, pa ni bilo pravega odziva. Pridelek bi tako uničila prva slana, če ne bi bilo **Marjana Kogelnika**, aktivnega člena Eko civilne inicijative Slovenije in kooperative Dobrote Slovenije. V dveh dneh je aktiviral skupino ljudi,

ki je bila pripravljena pobrati približno pol tone pridelek.

Pasivni in togic

»Za takšne primere, da pridelek ostane na njivi ali konča na kompostu, so krivi trgovci in potrošniki,« pravi Marjan Kogelnik. Prepričan je, da je lahko akcija, kot je bila nedeljska, začetek novega razmišljanja. Ljudje do slej niso bili vajeni, da bi na kmetiji nabrali pridelek. »Gre za togovst sistema, zaradi katerega fižol, kot je ta, ni dovolj

Marjan Natek: »V kmetijstvu ni vse tako črno, kot eni menijo, sicer sin ne bi študiral agronomije. Prihodnost je v manjši butični pridelavi. Mi na primer poskušamo z marmeladami, sokovi, vloženo zelenjavno.«

Marjan Kogelnik: »Za skupnostno njivo, ki jo imamo v Podvinu, smo dobili zastonj sadike paradižnika in paprike iz Vrtnarstva Naglič. Namesto da bi jih zavrgli, so jih raje dali nam.«

lepi in primeren za v trgovino. Navadili smo se, da ne delimo viškov med seboj, raje zavrhemo povsem uporabne prideleke. Vse bi lahko našlo svojega kupca, če bi le malo spremenili razmišlanje. Tako pa smo od preobilja razvajeni in sploh ne cenimo hrane. Če niso prideleki po normativih, se nam že ne zdijo v redu. Dela se ogromna družbenega škoda,« razmišla Kogelnik. Prepričan je, da smo obtičali v pasivnosti, da samo čakamo, da bodo drugi naredili nekaj namesto nas, da bo nekdo prišel in nas rešil. Mogoče pa moramo samo najti vsak »svojo njivo fižola« in poprijeti za delo?

Podobnih zgodb je bilo tisti dan še veliko, veliko pa tudi dobe volje, smeha in pripombe v smislu, da bodo lahko vse dni jedli fižolovo solato. Škoda bi bilo, če bi takšna pobuda ne dobila posnemovalcev. Mnogi bi prišli, če bi se tako lahko oskrbeli s prideleki, pa četudi bi bilo treba za nabranou odštetiti kak evro. Ponekod takšna oskrba že deluje, druge gotovo še bo. In če vse to resnično odpove, je tu še vedno kompost.

TATJANA CVIRN

Tadej Cerenščak iz Ločice pri Vranskem je prišel z